

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE

2018-09-10 Dnr 2018/01102-2

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Förslag till direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (KOM(2018) 218 slutlig)

Er referens Ju2018/02783/L6

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberalisering av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Yttrandet inskränker sig till de delar av förslaget som berör Kommerskollegiums ansvarsområden.

Förslaget syftar bland annat till att säkerställa en effektiv efterlevnad av EU-rätten och den inre marknadens funktion. Kommerskollegium välkomnar att kommissionen tar initiativ som kan gynna detta¹ och vill anföra följande.

1 Reglering av rapportering

Förslaget innehåller relativt detaljerade regler om hur rapporteringar om överträdelser av EU-rätten ska hanteras. Det bör analyseras om reglering på den detaljnivån är lämplig för att uppfylla syftet med förslaget, eller om det tvärtom kan bli krångligare att rapportera om överträdelser och lagmissbruk i vissa länder och därmed bli kontraproduktivt. För Sveriges del bör med utredas hur förslaget förhåller sig till offentlighetsprincipen, t ex när det gäller kravet på dokumentation av mottagna rapporter hos behöriga myndigheter.

---

¹ Kommerskollegium har betonat vikten av förbättrad efterlevnad av EU-rätten i rapporten *In quest of compliance- promoting effective enforcement of the EU Single Market* (2016:7).

2 Urval av rättsområden

I artikel 1 finns en uttömmande uppräknning av vilka rättsområden som omfattas av det föreslagna direktivets materiella tillämpningsområde. Kommerskollegium har inget att erinra mot att dessa rättsområden omfattas men anser att det är oklart hur urvalet har gjorts (förutom att överträdelser av reglerna på dessa områden bedömts kunna skada allmänintresset), och varför andra rättsområden har valts bort.

3 Begreppet ”lagmissbruk”

Det föreslagna direktivet omfattar inte bara skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, utan också lagmissbruk. Det finns enligt Kommerskollegium en rad oklarheter kring begreppet lagmissbruk. Begreppet omfattar handlingar och underlåtenheter som formellt sett inte förefaller olagliga, men som motverkar den aktuella lagens mål och syften. För det första är det enligt vår mening svårt för en potentiell anmälare och för företag som ska tillämpa den aktuella lagen att avgöra vad som faktiskt är lagmissbruk. Till skillnad från olagligt agerande kan lagmissbruk, såvitt vi förstår definitionen i det föreslagna direktivet, inte sanktioneras av en domstol.

För det andra är det oklart hur detta förhåller sig till direktivet om företagshemligheter.² I artikel 5 finns undantag från direktivet, alltså uppgifter som inte omfattas av skyddet av företagshemligheter. Rövning av uppgifter om ”försummelser, oegentligheter eller olaglig verksamhet” är ett sådant undantag. Undantaget omfattar därmed inte lagmissbruk såsom det definieras i artikel 2 i det föreslagna direktivet. Förhållandet mellan de båda direktiven bör därför tydliggöras (skäl 74 i det föreslagna direktivet).

För det tredje är det inte tydligt när skyddet för personer som rapporterar om lagmissbruk träder in, eftersom endast överträdelser (och inte lagmissbruk) nämns i den uttömmande listan i artikel 1 a) och b) över vad som omfattas av det föreslagna direktivets materiella tillämpningsområde.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av ämnesrådet Olivier Linden och utredaren Sara Sandelius, föredragande

Agnès Courades Allebeck

Enhetschef

Sara Sandelius

Utredare

---

² Direktiv 2016/943/EU.